

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Konsumentenheten

via E-post:
fi.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till fi.ofa.ko@regeringskansliet.se

2021-07-15

Remissyttrande

Er ref: (Fi2021/01503)

Ett moderniserat konsumentskydd

Finansbolagen väljer mot bakgrund av lagstiftningens betydelse att lämna ett remissyttrande även om förslaget ej erhållits via remiss.

Sammanfattning

Finansbolagens välkomnar att reglerna ses över för att överstämna med vad som följer av ändringsdirektivet. Finansbolagens utgångspunkt är dock att implementeringen inte bör gå längre än vad som krävs enligt direktiven. I förslaget presenteras ett antal förslag som går mycket längre än vad som krävs utan att tillräckliga skäl för detta presenteras. Finansbolagen avstyrker förslag som går längre än direktivet.

Överträdelse av generalklausulen

I betänkandet föreslås att överträdelser av generalklausulerna i 5 § marknadsföringslagen och 3 § lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden ska kunna beivras genom marknadsstörningsavgift respektive sanktionsavgift. I fråga om marknadsstörningsavgiften går utredningens förslag väsentligen längre än vad ändringsdirektivet kräver, dels genom att avgiften inte begränsas till sådana överträdelser som avses i artikel 21 förordning (EU) 2017/2394, dels genom att den inte begränsas till s.k. fortsatta överträdelser.

När det gäller ändringarna i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden går utredningens förslag längre än vad ändringsdirektivet kräver genom att sanktionsavgiften inte begränsas till fortsatta överträdelser. Som skäl anges att sanktionssystemen bör utformas på ett enhetligt sätt vad gäller gränsöverskridande och nationella överträdelser samt att det ur

konsumentskyddssynpunkt finns skäl att se allvarligt även på överträdelser som främst drabbar den svenska konsumentmarknaden. Finansbolagen anser att förslagen är för långtgående. Som framgår i betänkandet ställer de aktuella sanktionernas straffrättsliga karaktär också ett oavvisligt krav på att bestämmelserna inte är för obestämda eller svåra att ta del av eller förstå för den enskilde¹. Med hänsyn till detta s.k. obestämdhetsförbud har det, i likhet med vad som gäller inom straffrätten, i tidigare lagstiftningssammanhang konstaterats som olämpligt att marknadsstörningsavgift ska kunna påföras vid överträdelse av generalklausulen i marknadsföringslagen². Utredningens bedömning av vilka krav obestämdhetsförbudet ställer på lagtexten är för snäv. Generalklausulerna i marknadsföringslagen och lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden uttrycker inte heller i tillräcklig grad vilka konkreta överträdelser som ska kunna beivras med marknadsstörningsavgift respektive sanktionsavgift. Med hänsyn till detta anser Finansbolagen att regleringen istället bör utformas på sådant sätt att avgift, endast ska utgå vid s.k. fortsatta överträdelser³. Möjlighet att påföra avgift bör också begränsas till sådana situationer som anges i nämnda förordning.

När det gäller utredningens förslag till ändring av bestämmelsen om förbud mot dubbla prövningar i 30 § marknadsföringslagen delar och instämmer Finansbolagen i vad som anförs i det särskilda yttrandet så även beträffande förslaget om utökade möjligheter att påföra sanktionsavgift (s 285 ff) varför förslagen i dessa delar avstyrks.

Finansbolagen konstaterar slutligen att enligt förslaget en mer än dubbelt så hög avgift, tio procent, kan tas ut jämfört med direktivet som anger fyra procent av årsomsättningen. Även om det enligt direktivet är möjligt att välja en högre nivå behöver det motiveras. I betänkandet saknas närmare underlag om hur nivå ser ut i närliggande konkurrentländer vad gäller företags val av marknadsetablering och om en eventuell avvikelse med en eventuell upptill ett mer än dubbelt så högt avgiftsuttag i så fall är motiverad utifrån svenska förhållanden.

Stockholm som ovan,

FINANSBOLAGENS FÖRENING

Lars Zacharoff

¹ jfr. 1 kap. 1 § tredje stycket regeringsformen, 1 kap. 1 § brottsbalken, artikel 7 i Europakonventionen och bl.a. MD 2015:4

² Se prop. 2007/08:115 s. 61 och 117–119 och prop. 1994/95:123 s. 36 f., jfr t.ex. NJA 2019 s. 531, p. 25.

³ jfr artikel 13.3 i direktiv 2005/29/EG och artikel 8.b punkten 2 i direktiv 93/13/EEG